

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Nyilvános könyvtárak.

Az új kor szelleme nemcsak meg-
érlette, hanem sürgősen előtérbe állí-
tott egy nagy kultur követelményt: a
nyilvános könyvtárak kérdését. Eötvös
József bárónak, a magyar nevelésügyi
úttörőjének teljes diadala a mostani idő.
A helyzet az, hogy Magyarországon
az írni és olvasni tudók nyolcvan
százaléka szellemi táplálékot kíván és
a míg ezelőtt két évtizeddel a nyilván-
os könyvtárak kérdését a magyar
sajtó úgy tárgyalta, mint a szellemi
központok egyik hiányzó tényezőjét:
ma pedig úgy áll a dolog, hogy a
szellemi táplálékra szoruló nagy kon-
tingense immár a falukban, sőt a ta-
nyákon is nyilvános könyvtárakat áhit.
És ha arra gondolunk, hogy a kiket
a mindennapi iskola a szellemi szóra-
kozás gyönyörűsége országába be-
vezetett, mennyire igényli, hogy olva-
sásszeretét gondosan és körültekinté-
ssel elégítsük ki: ez a kultur kérdés
ma sokkal jelentőségesebb mint valaha.

Hiszen ezelőtt is harcoltunk a ponyva
ellen, pedig akkor nem ismertük a Nick
Cartereket, a bűnös bárónék fertelmes
életrajzait, és a pornografikus irodalom
megmértelyező és gomba módra sza-

porodó szörnyeit. Még akkor az osz-
tályokat egymásra uszító, ábrándos
ködképek után nyargalázó idegen ta-
lajon serkedt, szocialis sajtónak, nép-
irodalma sem kísértett. Akkor még
Bagó Márton úr volt a veszedelmes
és mégis hányszor sorompóba álltunk
a magyar nép lelke tisztaságának vé-
delmére, holott kiterjedésre negyedrés-
annyi lélek sem volt bevonható az
irodalmi bogáncsterületre, míg ma —
hiszen mindenki látja, — kocsis, sza-
kácsné, csösz, bakter, ksigazda, zsellér
szóval az Isten adta nép mindegyike,
betű után kapkod, mert az iskola e
betűk szeretetére tanította meg.

Föllehetne tenni a kérdést, hogy
örülünk-e ennek, avagy bánkódjunk-e
rajta? Ne vessük fel ezt a kérdést.
Örülünk és fejezzük ki örömünket
tartalék nélkül, hogy a magyar kultura
ekkora hatalmas lépést tett és nép-
milliókat vont be a kultura sáncaiba.

Nem kell, egyáltalában nem kell
siránkoznunk azon, hogy minden kri-
tika nélkül mohón falják a betűt, vá-
logatás nélkül és hogy ezek a betűk
olykor nagy ártalommal vannak a nép
lélekre. Mert hiszen segíthetünk rajta.

Sőt a magyar intelligenciának hatá-
rozott, elháríthatatlan feladata, hogy a

kultur szükségletének irányt szabjon.
Talán a modern idők eljövendő szel-
lemét érezte meg Darányi földmive-
lésügyi miniszter, mikor ezelőtt mintegy
tíz évvel megkezdte főleg azokban a
veszélyeztetett vármegyékben, a hol
a szocializmus immenenter veszélyes
mérveket öltött, — a nyilvános könyv-
tárak fölállítását korszakos kultur mun-
káját. És azok a kedvező tapasztalatok,
a melyeket Békésben, Csanádban,
Csongrádban és Szabolcsban tett, arra
birta a ministert, hogy fokozatosan és
tervszerűen tárcája keretében a nyil-
vános könyvtárak ügyét szolgálja s
közel háromezer nép-könyvtár van már
felállítva az országban és ezekkel ne-
vezetes tapasztalatokat tett a miniszter.
Kérdőíveket köröztetett. Kérdést tett,
hogy a nagy magyar Alföldön mit
szeret olvasni a földműves, ksigazda
és munkás? És a kérdésre az volt a
felelet, hogy Arany és Jókai után Vas
Gereben és Mikszáth a legkedvencebb
magyar írók; melléje sorakozik olva-
sottság dolgába Rákosi Viktor „Korhadt
fakeresztje” című műve, mely állan-
dóan forog és soha a könyvtárba visz-
sza nem jön, mióta abba elhelyezték.
Érdekesen világítja meg ez a körülmény
a magyar nép lelkét, amely csodás
ösztönnel érzi meg és fogja fel

TÁRCA.

Megszólítási s köszönési módozatok.

A mindennapi társas érintkezésekben a
beszédet rendszeresen valami megszólítással
kezdjük. A barátságos, bizalmas vagy a rideg,
hideg megszólításokból sokszor az illető
egyén irántunk tanúsított magatartására, han-
gulatára vélünk következtetni.

Miként egy olvasmány címe rendszerint
sejteti velünk az egész mű tartalmát, úgy a
megszólítás, köszönés is az érzés melegsége,
a kiemelt hangsúly után olyan dolgokra bá-
torít fel, amiket azelőtt nem mertünk volna
megtenni.

De miként az írásmű tartalma is sokszor
változhatik a cím rövidsége, tökéletlensége,
vagy egyenesen hamis volta miatt, úgy a
megszólítási formák után is kevésbé indul-
hatunk, ha azok üres megszokások, vagy
éppenséggel ellentétei a valódi érzéseknek.

A nyelvnek épügy meg van a maga filo-
zofiaja és pszichológiája, mint a népnek,
amelynek az illető nyelv közlekedő eszköze,
de amelyre a nép gondolkodásának bélyege
egy egyes szavakban, mint még inkább ki-
fejezettebb mondatokban határozottan rá
van ütve.

Az egyes ily fogalmak és szók föleseré-
lése sok komikus, kellemetlen, sőt bosszantó
ézésre ad alkalmat.

Vegyük sorra a nyelvünkben gyakrabban
előforduló megszólításokat.

A legközvetlenebb s legelső megszólítás
mód a személyes névmás második személye
a te.

Bizalmas, természetes s teljesen megkül-
önböztető. Mindaz, ami nem tartozik az énre,
hozzátartozik a te vagy az ő fogalmához.
Mivel azonban a két utóbbinak együttes
használata zavart idézett volna, föltétlenül
szüksége volt a nyelvnek az én, te és ő
megkülönböztetésére.

A harmadik személyes névmást a magyar
nyelv csak a ritkább esetekben s akkor használja,
ha az egyes számban a legmagasabb
tisztelést, hódolatot akarja kifejezni, mint
pl. Ófelsége, őméltósága, őnagysága stb. Ha
alsóbb rangu megszólításokra vonatkozik,
rendszeresen valami gúny, ironia fűződik hozzá,
pl. őkegyelme (kigyelme.)

A többes számú megszólításokra is vo-
natkozik, de azzal a különbséggel, hogy itt
a legmagasabb tisztelést az első személlyel
szokták jelezni, mint pl. az uralkodóknál,
egyházfőknél. Mi első stb.

A többes szám második személyű név-
mást, a ti megszólítást egész bizalmas cso-
portokhoz intézzük s rendszerint akkor, ha
a jelenlevő társaságban a nagyobbik felének
egyenként is a te megszólítást adjuk.

Az ők használata inkább elválasztásul
szolgál.

Megjegyzendő, hogy csak a magyar nyelv-
ben történik ez főképen így, mert a szomszéd,

de nem rokon nyelvek közül a szláv többes
szám második személyével tisztel, a német
is bizonyos esetekben ugyanezen személlyel.

Már most ezen szorosán vett természetes
nyelvbéli formák mellett a konvencionális nyelv
a saját kénye-kedve szerint, részint valódi
szükségből, részint megkülömböztetésre való
törekvésből hol itt, hol amott lopott műter-
mékeket.

Ezek használata is jogos, sőt a fennálló
társadalmi rangok s állások miatt egyenesen
szükséges, de a velük való használat nagy
tapintatot kíván.

Ilyen a Maga. A vonatkozó névmás har-
madik személyének használata. Kezdetben
nem szolgált megszólításul, de idővel azzallett.

Nem is a kifejlődését s elterjedését, de a
helyes használatát kell megvilágítani.

Bizalmas, hasonló állásu s rangu emberek,
ha a hivatali állás teljes címét rövidíteni
akarják jogosan használhatják.

Mihelyt azonban az egyik beszélő személy
a teljes hivatali címen szólít, a másik is ezt
tartozni követni.

Semmi magasabb állás nem jogosít fel
az ellenkezőre.

Ha a kir. vagy ministeri tanácsos nagy-
ságos vagy méltóságos úr, akkor az orvos,
mérnök is, mérnök úr, orvos úr.

A két állás közötti különbség ugyanis megvan,
miért engedje tehát az, akinek kevesebb jutott.

Félreértés elkerülése végett rögtön ki kell
jelenteni, hogy oly esetekben, amikor a be-
szélő személyek között iskolázottság, mű-

a művészi szépet, és nemzeti irodalmunk értékes kincseit.

Mit bizonyít ez? Azt bizonyítja, hogy a hol a művészi szépség kultuszát a művelődés legalacsonyabb lépcsőjén így felfogják és ápolják, ott a népek kultúr szükségletét minél nagyobb erővel államilag gyámolítani kell. Minden dicséretünket megérdemli Darányinak az a törekvése, hogy ezt a kultúr szükségletet kielégíteni siet és a népet gazdaságilag neveli. Mert az is érdekes tünet, hogy a Darányi könyvtárai, gazdasági könyvei is rohamosan megszerették a közkeveltséget. Ismeretes dolog, hogy a földművelési tárca keretében a miniszter minden esztendőben 150 újabb könyvtár fölállítására kér megfelelő fedezetet. És az is az idők új és nagy fordulatát jelenti, hogy pártokon kívül nincs népszerűbb tétel, melyet szívesen ne szavazna meg a képviselőház. Mindezeket örvendezve elmondván, még azt adjuk az érdekeltek tudomására, hogy a földművelésügyi miniszterium könyvtáraiért a községek képviselőtestületeinek kell folyamodnia, ezt a folyamodást azonban megelőzi a képviselőtestületnek az a határozata, hogy községében nyilvános népkönyvtárt állít föl és azon szabályokat betartja, melyeket a miniszter a nyilvános könyvtárak használatánál elrendelt, és a melyek abban csucsodnak ki, hogy az ingyenes és mindenki által használható legyen és hiven kezeljék s a község vagyoni ereje szerint időnként szaporíttassék.

Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. Azt hisszük, cikkünk alkalmas lesz arra, hogy a hol a nép javával törődnek, ott a kérdést komolyan kézbeveszik és a nyilvános könyvtárért a szükséges lépéseket megteszik.

Háboru.

A szkeptikusok azt mondják, hogy az örök béke eszméje sohasem fog

veltség, tudás, esetleg vagyonban is nagy a különbség, akkor ez a felfogás kissé megbillen, mert hisz aki sem szellemének, sem vagyonának nem ura, az egyszerűen nem ír.

Az úr birtokol valamit. Ez pedig csak kettő lehet: anyag vagy szellem.

Teljesen jogosulatlan s a bizalmi kötelék meglazulása, amidőn a házastársak magázák egymást. Affektált dolog, amellyel el-entente a valóságnak. A házasság oly szerződés, amelyben csak két fél lehetséges: én és te. Milyet több van s a magázással ezt igazolják (mert magam, magad, maga) akkor nem tekintve a családi élet harmóniájának felbontását, a nyelv szelleme ellen is vétének a házastársak. Éppoly nem igazolható a testvérek közötti magázások sem.

Hibás használatot tulajdonítok annak is, amidőn oly egyéneknek, akik esetleg több címmel rendelkeznek, azt emelik ki, mely sem a hivatal, sem a foglalkozási kört nem tünteti fel eléggé.

Ilyen elterjedt szokás, hogy az ügyvédek doktoroknak szólítják. Igaz, hogy a legtöbb ügyvéd doktor is; ujabban a vizsgálati szabályzatok szerint ez egyik előfeltétele az ügyvédi vizsga letelésének, de ez a cím ilyenkor nem lehet megtisztelő, mert kényszer folytán történik s nem kifejező, mert nem ez nyújt megélhetést s a foglalkozásra jogot.

Elismerő s megtisztelő csak akkor lehetne, ha a foglalkozás mellett erősen előtérbe lépne a jogtudománnyal való foglalkozás,

megvalósulni. Amíg emberek sokasítják be a földi téreket, amíg indulatok, szenvedélyek lesznek, amíg kapzsiság, tulhajtott önérték, hiúság és egyéb hajlamok dirigálják a halandókat, az örök béke eszméje csak álom, a legjobb esetben jámbor óhajítás marad. Lehet, hogy nekik van igazuk. De nem kevésbé lehet igazságunk nekünk, amikor ennek az elérhetetlen ideálnak megközelítését hirdetjük. Ha törvények és intézmények készültek arra, hogy az egyes ember vad indulatait féken tartsák, mért ne létesülhetnének törvények és intézmények arra, hogy egész népek vagy nemzet-testek vágyait mérsékeljék, szenvedélyeit guzsba kössék, önzésének gátat vessenek?

Nem akarunk most arról szólni, hogy a háboru egy nemzet java erejét dönti korai sírba. Arról sem, hogy a borzalmasságig tökéletesített fegyverek mily rettenetes tömegmészárlást visznek véghez, s hogy anyák, hitvesek és árvák szívettépő jajgatása kíséri minden kardcsapást, minden tovasüvöltő golyót. Nem ezekről szólunk most.

A huszadik század a gazdaság jegyében indult meg. És ennek szemüvegén át kell néznünk a háboru rombolásait.

Maga a hadba szállás, a lázas készülődés megakaszt minden gazdasági munkásságot. Mindenkinek aggodó szeme ott csügg a csatatéren, és mint vihar előtt ijesztő csend bontja szét félelmetes szárnyait az üzleti élet pang, a kereskedelem megszűnik.

Aztán megdördülnek az első ágyuk. Kiki iparkodik vagyonkáját biztonságba helyezni.

A vállalkozási kedv szárnyaszegett, a drágaság fokozódik, az értékek esnek. Sivárság, apathia, kedvtelenség mindenütt.

Azután véget ér a hadakozás. Győző és legyőzött egyképen megsínyli. Mi haszna a győzőnek, ha végül egy kis területet kap, mikor vállait zsisasztóan

mint ez pl. a jogtanároknál s jogiróknál szokott történni, akik egyuttal doktorok is.

Ezzel szemben lehetnek oly állások, a hol a cím megnevezése elhagyható. Ilyenek a polgári állások s azok, ahol a családi név még jelent valamit.

A második elterjedt, de nagyon boszantó megszólítás a kegyed. Ki ne érezné ennek szuró voltát? Már a kiejtése is sért.

Ezt a jó izlésű embernek csak nagyon ritkán szabad használni. Egy bizonyos társaságban egy fiatal ember következetesen kegyednek szólított egy hölgyet, mire ez megsokalván, kijelentette, hogy a kegyed megszólítás annak jár, akiről nem tudni, leány-e vagy asszony.

Hogy igaza volt-e vagy nem, az nem tartozik a dolog lényegére, de hogy bántó volt, azt a kifakadása igazolta.

Következik az ön. Ez a leggyakoribb. Heyles s megtisztelő, de csak idősebb, vagy magasabb rangú emberektől lefelé.

Teljes következetességre itt sem kell törekedni, csak ha változatosságot akarunk teremteni a teljes cím használatában.

A megszólításokkal majd nem egyenlő fontosságuk az üdvözlésnél, elválásnál, elbúcsuzásnál használt köszönési formák.

Nézzük ezeket is.

A legkifejezőbb, legértékesebb s a magyar nép gondolkodásának leginkább megfelelő köszönések azok, a melyek a nap időbeosztásához illenek.

A jó reggelt, jó napot, jó éjszakát, általában igen kifejezők és elfogadottak.

nyomják le a háboru százmilliókra rugó költségei? S a legyőzött? Annak még az erkölcsi elégtétele sincsen meg, és vérző szívvel kénytelen hajlékának üszkös romjai között megvonulni. Évtizedekre szóló visszaesést jelent a háboru győzőre és legyőzöttre egyaránt.

És most hadakozunk! . . .

HIREK

— **A szegény gyermekekért.** A kulai fiatalság által a nyár folyamán a szegény gyermekek felruházására rendezett Cabarett estély igen szép eredménnyel járt. Az ifjuság elnöksége a helybeli rk. népiskola 12 szegény gyermekét ruházta föl a tiszta jövedelemből, de aránylagosan a többi felekezeti iskolák növendékeit is részesítette segélyben. A kulai rk. tanítótestület Kersch Mihály elnök jelentése alapján a f. hó 5-én tartott havi tanácskozmányi gyűlésen a fenti segélyért Dr. Kurcz Henrik ügyvéd, ifj. elnöknek és Juhász István főrendezőnek ügybuzgóságukért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s erről nevezett urakat kivonatban értesítette.

— **Egyleti helyiség változtatás.** A kulai iparoskör f. hó. 12-től hivatalos köri helyiségét a Hokstok féle vendéglőbe tette át, miről a t. tagtársakat ezúton is értesíti az elnökség.

A cservenkai állomás felvételi épületének kibővítése. A máv. szegedi üzletvezetősége versenytárgyalást hirdet a zombor—óbecsei vonalon fekvő Cservenka állomás felvételi épületének emeletes toldalék épülettel való kibővítésére és a jelenlegi felvételi épületnek az új létesítménnyel kapcsolatos átalakítására. Az ajánlatokat dec. 30-án d.e. 12 órára kell beadni a szegedi üzletvezetőség titkári hivatalában, a 800 K bánatpénz pedig dec. 29-én d.e. 12 órára kell letenni az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A költség-számítás, pályázati feltételek, ajánlati minta és szerződés tervezet nemkülönben a tervek a szegedi üzletvezetőség építési és pályafenntartási osztályában valamint a zombor—óbecsei osztálymérnökségnél tekinthetők meg.

— **Öt község vasuti kölcsönfölvétele.** Dernye, Cservenka, Kossuthfalva, Veprőd és Szentfűlöp községek a szabadka—gombos—palánkai vasut részére megszavazott hozzájárulási összegeknek kölcsön útján való fölvételét határozta el. A vármegye a határozatokat jóváhagyta.

Ha ezeket fokozottabb érzellemmel akarjuk megtölteni, akkor az üdvözlendőnek a nevét is hozzátesszük.

Jó reggelt János bácsi, jó napot Mariska néni, jó éjszakát Juliskám vagy jó éjt Pistikám.

A leggyönyörűbb üdvözlési módok.

A modern nyelv bizonyos rövidsége törekedett s meghonosította az ilyeneket, jó napot vagy csak jó napot. A nagy városok utcái s kereskedői forgalmában elfogadott lehet, mint a megérkezés s elindulás jelzése, de igazi érzésből fakadó üdvözléseknél nem.

Isten áldja vagy áldjon meg, szintén igen kifejező, magyaros üdvözlési forma.

A magyar ember nem téveszti el, visszaélést azonban lehet velük elkövetni. Elbúcsúzáskor nem dobhatjuk oda olyan embernek, akivel nem vagyunk eléggé bizalmasak, hogy Isten áldja meg, mert ez bizonyos foku szánalmat, lesajnálást jelentene. Ellenben igen értékesek akkor, ha a keresztnevet oda tesszük.

Isten áldjon meg Pistám, Isten áldjon meg fiam. Maga helyén akkor van leginkább, ha idősebbektől ered.

Isten vele. Igen gyakori s elfogadott.

Tisztán, minden jelző nélkül igen elutasító, még akkor is, ha hölgyek mondják. Ha cselédünket elbocsátjuk, annak mondhatjuk, hogy Isten vele, de ha vendégünket, jó ismerősünket búcsúztatjuk el, akkor nem. Ellenben a keresztnév hozzáadásával a legkedvesebb s legmelegebb formája az üdvözlésnek.

Ennyit ezekről egyelőre.

—k.—

— **Gyógyszertár Ujszivácson.** Ujszivácson mozgalom indult meg gyógyszer-tár felállítására. A községi képviselőtestület kérelmére a megyei közegészségügyi bizottság is a gyógyszer-tár felállítását mellett foglalt állást. Az ügy a megyei közgyűlés elé került, mely a bizottság álláspontját magáévá tette s a gyógyszer-tár érdekében fölirt a belügy-ministerhez.

— **A közegészségügyi szabályrendelet.** Az új közegészségügyi törvény rendelkezése szerint a községi közegészségügyi szabályrendelet megalkotásának a feladata a vármegyére hárul. A mult szombati megyei közgyűlés utasította az alispánt, hogy a szabályrendeletet az e hónapban tartandó rendes közgyűlésig készítse el és terjessze be.

— **Megebizottsági tagválasztások.** Az időközben megüresedett megyebizottsági tag-ságokat a megye minden községében e hó 22-én töltik be.

— **Az ujszivácsi református templom** részére a község 1000 K segélyt szavazott meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

— **Ünnepi forgalom a postán.** A kereskedelemügyi minister a vasárnapi munkakorlátozást a postákra egy most kiadott rendeletével a naptárban piros betűvel jelzett összes ünnepekre kiterjesztette.

— **Adomány.** A m. kir. földmivelésügyi minister Bajsa község részére 150 kötetből álló könyvgyűjteményt és ezek elhelyezésére szükséges szekrény beszerzésére 20 K-át adományozott.

— **Petőfi-ereklyék.** A Bajsa-utca sarkán befejezéséhez közeledik a Petőfi ház átalakításának munkája. Az érdekes muzeumban Petőfi ereklyéink kívül Jókai Mórnak és a költő több kartársának emléktárgyait is kiállítják. A muzeum ünnepies megnyitása 1909 március 15-én lesz, tehát a tárgysorsjáték huzásának megejtése után egy héttel. A Petőfi Társaság ismételve kéri a közönséget, hogy a Petőfi-ház létesítése és fentartási költségeire rendezett 1 K-ás sorsjegyeinek vételével és terjesztésével támogassa kulturális és hazafias törekvését. A gazdag nyereményekben bővelkedő sorsjáték sorsjegyei megrendelhetők a Petőfi-társaság irodájában: Budapest IX Boráros-tér 2 sz. alatt.

— **Községi képviselőválasztások Adán.** Adán községi képviselőkké megválasztották Nagypál Jozsefet, Berdo Istvánt, Urbán Mihályt, Molnár Jánost, Beslin Ávrámot, Urksits Jásot, Barát Andrást, Solymosy Pált, Bakos Györgyöt és Faragó Mihályt.

— **Iskola és óvodatervezés.** Kerény község előljárósága 6 tantermes iskola, óvoda és óvónői lakás műszaki tervének és költségvetésének elkészítésére pályázatot irt ki azzal, hogy díjazásban csak azt a tervet részesíti, a mely a kivitelre alkalmas és törvényhatóságilag jóváhagyatik. A terveket december 20-áig kell beadni Kerény község előljáróságánál s ott a közelebi adatok is megtudhatók.

— **Lépfene a hódásági járásban.** A hódásági járáshoz tartozó Bácsos és Bácsujfalun föllépett a lépfene.

— **Az állatlétszám Bács megyében.** Bács megyében — beleértve Szabadka, Ujvidék, Baja és Zombor városokat is — az állatlétszám ezidőszert a következő: Szarvasmarha 227.000, ló 134.000, sertés 400.000, juh 290.000, szamár 585, öszvér 6, kecske 190. — Bács megyében 257.000 kat. hold közlegelő van ezidőszert.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

A Szabadkán megjelenő „Bácskai Napló“ e hó 6-án kelt 281 számában négy közismert ókéri egyén, borgözben feleresztett szellemkedésekkel törekednek engemet pellen-gérre állítani azért, mert a szegedi sajtóbí-róságnál ellenük folyt bűntügyben itten nem

tárgyalható okokból, őket büntetlenül futni engedtem.

Az történt ugyan is, hogy ezen egyének sértő nyilttéri rovatban kutatták azt, hogy Szmihai Kálmán ókéri jegyző temetésén sértési szándék nélkül elmondott, mások egyé-niségét és becsületét nem támadó, neveket nem említő beszédemben apostrofált „méltatlan ellenfelei“ gyanánt kiket értettem? a melyben mint Sz. K. kartárs és jóbarátja feljogosítva éreztem magamat kritizálni azt a hajsztát, a melynek az elhunyt, szerintem méltatlanul, kitéve volt; — azt az éveken át tartó rendszert a melyet az ujvidéki járási főszolgabíró és bíróság előtti vallomásában elnevezett „ókéri koalíció“, ellene kiméletlenül alkalmaztak. Miután a vizsgálat folyamán a vádlottak önbeismerése és tanui vallomása ezt a kérdést tisztázta, szükségtelennek tartottam ezen ügyben további eljárást forszírozni, főleg, miután a személyükre nézve nyert információk és barátaim tanácsa után, megbüntetésük sem nyujthatott volna elégtételt.

Nem hogy ezekért bőrükben szép csendben megférnének — kiállanak a nyilvánosság elé és ottan ellenem is hajsztát indítanak, sőt egy kulai 1896. évbéli ügyemet is vakandok módjára feszegetik.

Jóllehet ezen ügy egy teljesen ártatlan polgári per volt, értsék meg: polgári per volt, a melyből kifolyólag 300 K-át fizettem valakinek azért, mert megkínálva esküt tett követelésének valódiságára, — nyilatkozók ezen való tényállást jónak látták nem feltárni, de raffinált módon burkolva ügy tüntették azt fel, mint a melyért nekem is tanácsos lenne hallgatni és „elintézetlen“ ügyeket nem feszegetni.

Hogy a közpályán kifejtett szinte negyedszázados tevékenységem, avagy egyéni becsületem támadható-e? ennek megítélésére nem hivatottak olyanok, kiket az ókéri jobb-érszűek, csak a közelmúltban is más fegyverekkel és eszközökkel tanítottak meg mőresre és a kikeről furcsa dolgokat csiripelnek az ókéri verebek és tudnak az ujvidéki törvényeszek aktái.

En ezen urakkal már régen és ezen ügyben is végleg leszámoltam.

Óverbász, 1908 dec. 11.

Kiss Gyula
jegyző

NESTLÉ
GYERMEKLSZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomor-bajosok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Báli -
Musseline -
Voile -
Marquissette -
és „Henneberg“ selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentés és vámentesen. Minta postafordultával.
Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Selyem

AZ UJSÁG

A LEGJOBB NAPILAP

Egy óra 2.40 K, Negyedévre 7 K
Félévre 14 K, Egy évre 28 K

Cím: „AZ UJSÁG“ Budapest, Rákóczi-út 54.

— **Gőzfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Gabona árak: Budapesten:

Buza	—	—	12.72
Zab	—	—	8.77
Tengeri	—	—	7.46
		Kulán:	
Buza	—	—	11.80
Zab	—	—	7.80
Tengeri	—	—	6.40

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ
Kulán (a Ferenc-József-téri bérpalotában)
Készít a legújabb fazon szerint öltönyöket
Nagy raktár honi és külföldi szövetekből

17705 sz. 908

Temesvári vásár hirdetés.

Az ideai temesvári Szt-Miklós országos vásár
f. hó 17-től bezárólag 21-ig fog megtartatni.
Mindenféle állat felhajtása az orsz. vásárra
f. hó 17-től csütörtök reggel 5 órától kezdve
megvan engedve.

Temesvárott 1908 dec. 21.

A városi főkapitányságtól:

2

Beé Ferenc, főkapitány

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy Kulán

vegyészeti ruha tisztító intézetet

rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra,
bármily zsirfoltosak vagy pecsétesek legye-
nek azok, valamint csipke- vagy szövet-
függönyöket, szőnyegeket tisztítok és festek
olcsó ár mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok
tisztelettel 16-20

Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegy-
tisztító Kula, Kossuth Lajos utca

969 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszem, hogy a kulai kir. bíróság 1908. évi V 713/4 sz. végzése következtében Zombori első önszegélyző szövetkezet javára **Buzik István és neje** ellen 130 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás utján felül lefoglalt és 1684 K-ra becsült: ingókból álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1908. évi V 713/4 sz. végzése folytán Kulán vha-jtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére 1908 december hó 22-én d. e. 8 óráját határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozókát oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mind-azokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöl-tett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket az ár-
verés megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908 december 12.

Kanyó, kir. bír. vhajtó.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas cikkek
legszebb választékban kaphatók

JURSZIK JÁNOS üveg, porcellán és khina-ezüst kereskedésében **KULÁN**

A legjobb minőségű hó és sárczipők kaphatók: KARDOSNAL, Kulán

Karácsonyi és ujévi
-- ajándékok --
— gyári áron —

Óriási választék

kedvelt dísz tárgyakban; ékszerek és khina-ezüst tárgyakban; arany, gyémánt, brilliáns gyűrűk és boutonban; a legujabb lapos „Präzision“ arany órákban.

Més-eladás. Idei akác- és tisztosfü
PERGETETT MÉZ
kilónként 1 K 20 fillérért helyben; — vidékre
pedig 5 kúgos posta csomagokban dobozzal és
postai szállítással együtt 7 koronáért kapható

■ SZÖKE ISTVÁNNAL, KULÁN ■
Ismét-eladóknak érengedmény.

Figyelmeztetés.

Abból az alkalomból, hogy ujévre az új mértékhitelítési törvény életbe lép, a t. közönségnek b. tudomására hozom, hogy az új törvény minden mértéknek ujébóli hitelítését rendeli el; saját érdeke tehát, hogy mérlegeit ez ideig kijavíttassa, mert később oly munkatorlódás lesz, hogy mérlegei kijavítására sokáig kellene várnia, annál is inkább, mert egész Bács megyében csak másodmagammal vagyok, kik mint vizsgázott mérleg-készítők, ilyen munkára vállalkozhatunk.

Ajánlom egyben raktáron levő, saját készítményű, mindennemű mérleget u. m. tizedes- és százados-mérlegeket, legujabb toló szerkezettel, minden nagyságban, jutányos árak mellett.

Hívásra, vidékre is megyek mérleg javítási és hitelítési munkák miatt.

Kiváló tisztelettel
Scherer Károly
szerkovács és mérlegkészítő Kulán

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányu)
Kobrak-cipőket (A világ minden tájékán hordják)
Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben világhírű **AMERIKAI cipőket** amelyekben a tyúkszemek teljesen elmúlnak

A legolcsóbb beszerzési forrás

TELEFON 14 SZÁM

VILLAMOS ÜZEM

BERKOVITS MÁRK

könyvnyomdája, könyvkötészete és papír-üzlete
községi nyomtatványok teljes raktára
KULÁN

Az évforduló alkalmából tisztelettel ajánlok a t. községi jegyző uraknak:

iktatót, fehér, finom merített papiroson, kétoldalos és egyoldalos, szabályszerű kiállításban. Kívánatra, a folyó számok benyomásával, esetleg bekötve is;

tárgymutatót, ugyanilyen merített papiroson, esetleg kötve és A. B. C. betűkkel ellátva;

közpénztári,- beszédési,- pénztári-naplót és **főkönyvet**, esetleg vászonba fűzve, számozva és nemzeti zsinórral keresztülhúzva;

községi adó kivetési és beszédési főkönyvet nagy és kisebbített alakban;

utadó befizetési naplót és **főkönyvet**;

közigazgatási és árva letéti naplót;

kimutatást az összes adókról, községi végrehajtók részére;

határidő naplót, **sorkönyvet**, **postakönyvet** stb.

községi adó és utadó-könyvecskéket, - **cselédkönyvet**. Raktáron nem levő nyomtatványt beküldött minta szerint, azonnal készítik.

Kívánatra, községeknek egész évre terjedő számlát nyitok és minden küldeményhez ideiglenes számlát csatolok.

Minden küldeményt **saját költségemen** franko szállítok.

Papír és írószerek gyári áron kaphatók.

A t. jegyző urak szíves rendelményeit kérve,

kiváló tisztelettel
BERKOVITS MÁRK

Gyors kiszolgálás, olcsó árak

Finom papír

Szép nyomás

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, esti izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindekor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ár üvegenként 4.— korona.